ĐỆ TỬ QUY

Lý Dục Tú

Biên soạn

Giá Tồn Nhơn

Tu chỉnh

Minh Luân Liên Xã Đài Trung

Giảng thuyết

TỊNH TÔNG HỌC HỘI

ÂN TỐNG, PL. 2556, CANH DẦN 2012

Printed and donated for free distribution by
The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation
11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org Website:http://www.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not for sale.

Lời tựa

Nói bao quát: tên đầu tiên của : "ĐỆ TỬ QUY" là "Huấn Mông Văn" tác phẩm của vị tú tài tên là Lý Dục Tú vào đời nhà Thanh thời vua Khang-Hy.

Nội dung tuyển chọn bài thơ thứ sáu của Luận ngữ học:

- Đệ tử nhập tắc hiếu,
- Xuất tắc đệ,
- Cần nhi tín,
- Phiếm ái chúng,
- Nhi thân nhân,
- Hành hữu dư lực,
- Tắc dĩ học văn.

Đoạn văn gồm ba chữ một câu, hai câu một vần và chia làm năm phần để diễn thuật, trình bày một cách cụ thể về bổn phận làm con lúc ở nhà, khi ra ngoài, đối xử với mọi người và tiếp vật. Phải có lễ nghi và nguyên tắc cầu học, đặc biệt hơn là chú trọng về mặt giáo dục trong gia đình và sinh hoạt ngoài xã hội.

Sau đó do ông Giá Tồn Nhơn triều đại nhà Thanh tu chỉnh, đổi tên là ĐỆ TỬ QUY, là quyển sách quý giá trong việc tu dưỡng phẩm đức chân chính, giáo dục con em làm tròn bổn phận trách nhiệm của mình và ngăn ngừa những hành vi tư tưởng tà bậy, giữ lòng chân thành để xây dựng một nền gia phong trung hậu.

Đệ tử quy,	Quy tắc làm người con và đệ tử tốt
Thánh nhân huấn.	Thánh nhân dạy,
Thủ hiếu đệ,	Trước hiếu thuận,
Thứ cẩn tín.	Kế cần tín,
Phiếm ái chúng,	Nên yêu người,
Nhi thân nhân.	Gần người tốt, để học hỏi
Hữu dư lực,	Khi du giờ,
Tắc học văn.	Nên học văn.

Quyển sách ĐỆ TỬ QUY, là dựa theo lời dạy của thánh Khổng Phu Tử mà biên tập thành nguyên tắc sinh hoạt. Trước tiên trong sinh hoạt hằng ngày, phải hiếu thuận cha mẹ, yêu thương anh chị em, kế đến là lời nói, hành vi hằng ngày phải hết sức thận trọng và phải giữ chữ tín. Khi sống chung với mọi người phải bình đẳng bác ái, lúc được thân cận với người có nhân đức thì phải học hỏi theo họ. Đây là những điều rất quan trọng, cần phải thực hành. Sau đó nếu có dư thời gian và khả năng, phải học tập tốt sáu ngành nghề và những loại học vấn hữu ích khác.

NHẬP TẮC HIẾU

(Ở nhà phải hiếu thuận cha mẹ)

(1)

Phụ mẫu hô,	Cha mẹ gọi,
Ứng vật hoãn.	Nên dạ liền.
Phụ mẫu mạng,	Cha mẹ bảo,
Hành vật lãn.	Nên làm ngay.
Phụ mẫu giáo,	Cha mẹ dạy,
Tu kính thính.	Kính lắng nghe.
Phụ mẫu trách,	Cha mẹ trách,
Tu thuận thừa.	Phải tuân lời.

Dịch giải:

Khi cha mẹ kêu gọi, phải lập tức lên tiếng, khi cha mẹ giao phó việc gì, phải nhanh chóng làm ngay, không nên lười biếng chậm trễ. Cha mẹ dạy cho chúng ta đạo lý làm người là vì muốn chúng ta được tốt, cần phải cung kính vâng theo. Khi làm điều gì sai quấy, cha mẹ răn dạy, phải ngoạn ngoãn thuận theo, không nên cãi lại, làm cha mẹ tức giận và đau lòng.

Đông tắc ôn,	Đông cho ấm,
Hạ tắc thảnh.	Hè cho mát.
Thần tắc tỉnh,	Sáng hỏi thăm,
Hôn tắc định.	Tối yên giấc.
Xuất tất cáo,	Đi phải thưa,
Phản tất diện.	Về phải trình.
Cư hữu thường,	Sống an cư,
Nghiệp vô biến.	Nghiệp không đổi.

Chăm sóc cha mẹ nên hết lòng và chu đáo, như Huỳnh Hương (bé trai tên Hương lúc 9 tuổi) trong Nhị Thập Tứ Hiếu, vì muốn cha mẹ yên giấc ngủ ngon. Trời mùa hè quạt giường của cha mẹ cho mát, đến khi mùa đông thì làm ấm mền chiếu cho cha mẹ, thật là tấm gương đáng cho chúng ta học theo.

Buổi sáng thức dậy phải hỏi thăm sức khỏe cha mẹ. Buổi chiều sau khi về nhà, kể lại mọi việc trong ngày, đi thưa về trình để cha mẹ yên lòng.

Những tân quán sinh hoạt trong lúc bình thường phải

Sự tuy tiểu,	Việc tuy nhỏ,
Vật thiện vi.	Đừng xem thường.
Cẩu thiện vi,	Nếu xem thường,
Tử đạo khuy.	Lỗi đạo con.
Vật tuy tiểu,	Vật tuy nhỏ,
Vật tư tàng.	Đừng tự dấu.
Cẩu tứ tàng,	Nếu tự cất,
Thân tâm thương.	Cha mẹ buồn.

Việc dù nhỏ cũng không nên tự tung tự tác, không thưa với cha mẹ, nếu như tùy ý tự làm, dễ bị sơ sót và sẽ không tròn bổn phận làm con. Do đó khiến cho cha mẹ phải lo lắng, như vậy là hành vi bất hiểu.

Đồ vật của công dù tuy nhỏ cũng không thể tự chiếm hữu, nếu lấy làm của riêng thì phẩm đức sẽ bị giảm sút, một khi cha mẹ biết được nhất định rất đau lòng.

Thân sở hảo,	Cha mẹ thích,
Lực vi cụ.	Hãy gắng làm.
Thân sở ô,	Cha mẹ ghét,
Cẩn vi khứ.	Trừ bỏ ngay.
Thân hữu thương,	Thân bị thương,
Di thân ưu.	Cha mẹ lo.
Đức hữu thương,	Việc tổn đức,
Di thân tu.	Cha mẹ thẹn.
Thân ái ngã,	Khi được thương,
Hiếu hà nan.	Dễ hành hiếu.
Thân tăng ngã,	Khi bị ghét,
Hiếu phương hiền.	Vẫn hiếu kính.

Những đồ vật cha mẹ ưa thích, phải hết lòng chuẩn bị sắm sửa, những thứ cha mẹ không ưa, cần để ý cẩn thận từ bỏ (bao gồm những tập quán xấu của mình). Phải chăm sóc bảo vệ thân thể, đừng để cho nó bị tổn thương mà khiến cho cha mẹ buồn lo.

Tăng Tử nói: "từng lớp da cọng tóc trên thân thể đều nhờ ơn cha mẹ sinh ra, không dám làm tổn thương và hủy diệt".

Luôn chú trọng tu dưỡng về mặt phẩm đức, chớ làm những chuyện bại hoại đến đạo đức của gia đình khiến cho cha mẹ phải bị nhục nhã xấu hổ. Lúc cha mẹ vui vẻ thương yêu chúng ta, hiếu thuận với cha mẹ là việc rất dễ dàng; khi cha mẹ không ưa hoặc dạy dỗ quản lý quá nghiêm khắc, chúng ta phải hiểu đó là do tấm lòng yêu thương lo lắng của cha mẹ đối với mình, cho nên chúng ta vẫn phải biết hiếu thuận và càng nên tự kiểm điểm phản tỉnh lấy mình. Cố gắng sửa đổi làm cho tốt hơn, hành vi hiếu thuận khó làm như vậy mà vẫn làm được mới thật là vô cùng đáng quí.

(5)

Thân hữu quá,	Cha mẹ lỗi,
Gián sử cánh.	Tìm cách khuyên.
Di ngô sắc,	Mặt vui tươi,
Nhu ngô thanh.	Lời hiền hòa.
Gián bất nhập,	Nếu cha mẹ, không nhận lời,
Duyệt phục gián.	Kiên nhẫn chờ.
Hiệu khấp tùy,	Hoặc khóc khuyên.
Thát vô oán.	Cha mẹ đánh, không buồn giận.

Dịch giải:

Có đôi lúc cha mẹ sai lầm, chúng ta phải hết sức thận trọng khuyên can giúp cha mẹ sửa đổi để hướng thiện. Khi đó phải dùng thái độ thành khẩn, lời nói nhu hòa với nét mặt vui vẻ.

Nếu như cha mẹ không nghe lời khuyên, cần phải kiên nhẫn chờ đợi, một khi có dịp thuận tiện, ta lại khuyên tiếp. Giả như cha mẹ vẫn không chấp nhận lời khuyên thậm chí còn giận hòn tức tối. Lúc này chúng ta có thể đau lòng đến khóc được. Nhưng vẫn tha thiết khẩn cầu cha mẹ thay đổi, cho dù có bị chửi mắng đánh đập đi nữa vẫn không oán trách hầu tránh cho cha mẹ vướng vào việc bất nghĩa, vì nếu một lần lỡ sai lại sai thêm một lần sẽ tạo thành lỗi lầm to lớn.

Thân hữu tật,	Cha mẹ bịnh,
Dược tiên thường.	Nếm thuốc trước.
Trú dạ thị,	Ngày đêm hầu,
Bất ly sàng.	Không rời bỏ.
Táng tam niên,	Tang ba năm,
Thường bi nhiết.	Thường nhớ ân.
Cư xứ biến,	Chớ hoang phí,
Tửu nhục tuyệt.	Cữ rượu thịt.
Táng tận lễ,	Lúc thọ tang,
Tế tận thành.	Thành kính lễ.
Sự tử giả,	Kính người chết,
Như sự sanh.	Như lúc sống.

Lúc cha mẹ bị bịnh, phận làm con phải hết lòng chăm sóc, một khi bịnh tình trở nên trầm trọng, càng phải ngày đêm hầu hạ đàng hoàng, không được tùy tiện bỏ đi.

Sau khi cha mẹ mất rồi, thời gian thủ hiếu (theo nghi lễ ngày xưa để tang 3 năm). Trong thời gian này, phận làm con luôn luôn nghĩ đến công ơn sanh thành dưỡng dục của cha mẹ. Đối với sinh hoạt hằng ngày của chính mình, không nên hưởng thụ quá đáng và kiêng cữ rượu thịt (xem Kinh Địa Tạng, người con có hiếu cần phải làm gì cho người quá cố).

Khi làm tang sự cho cha mẹ phải phù hợp lễ nghi, chớ có làm một cách qua loa cho xong việc, cũng không nên vì sĩ diện mà hoang phí khoa trương, như vậy mới thật sự là người con hiểu thảo.

Luận ngữ: "khi cúng giỗ phải thành tâm thành ý cung kính cha mẹ đã quá cố như lúc còn sống".

XUẤT TẮC ĐỆ

(Nguyên tắc làm em khi ra ngoài)

(1)

Huynh đạo hữu,	Đạo làm anh, biết thương em,
Đệ đạo cung.	Đạo làm em, biết kính vâng.
Huynh đệ mục,	Anh em thuận,
Hiếu tại trung.	Là có hiếu.
Tài vật khinh,	Tiền tài nhẹ,
Oán hà sanh.	Không oán nhau.
Ngôn ngữ nhẫn,	Lời nhẫn nhường,
Phẩn tự mẫn.	Hận tự tan.

Dịch giải:

Làm anh chị luôn thương mến các em, làm em phải biết kính nể anh chị, anh chị em hòa thuận chung sống với nhau, gia đình vui vẻ thì cha mẹ tự nhiên hoan hỷ, đó cũng là một phần trong chữ hiếu.

Khi cư xử với người chớ có quá so đo tính toán, được như vậy lòng oán hận sẽ không có chỗ để nổi dậy. Lời nói thường tỏ ra bao dung nhường nhịn, nói nhiều lời tốt, không nói lời xấu, nhịn được điều tức giận, sẽ tránh được sự xung đột không đáng, như thế việc oán hận sẽ tự nhiên tiêu mất không nẩy sanh (Lời nói chính là cánh cửa của phước và họa).

Bốn môn học chính yếu của Nho giáo là: Đức hạnh, ngôn ngữ, chánh sự, văn học. Cho thấy lời nói quan trọng biết chừng nào.

Hoặc ẩm thực,	Khi ăn uống,
Hoặc tọa tẩu.	Hoặc ngồi đi,
Trưởng giả tiên,	Người lớn trước,
Âu giả hậu.	Người trẻ sau.
Trưởng hô nhân,	Nghe người lớn, gọi người khác,
Tức đại khiếu.	Ta nghe được, liền gọi giúp.
Nhân bất tại,	Nếu không có, người ở đó,
Kỷ tức đáo.	Tự mình ta, liền đến giúp.

Một nền giáo dục sinh hoạt tốt đẹp phải vun trồng từ thuở bé, bất luận là khi ăn, lúc ngồi, đi hoặc chạy phải biết lễ phép nhún nhường, già trẻ có trật tự, ưu tiên cho người lớn tuổi, người trẻ đi sau.

Người lớn có việc cần gọi ai, vừa nghe được liền thay họ gọi giùm, nếu người được gọi không có ở đó, tự mình phải chủ động đi hỏi xem việc gì? Giả như có thể giúp đỡ thì giúp, ngược lại thì nên chuyển lời lại giùm.

Tôn Trung Sơn nói:

"Hãy lấy phục vụ làm mục đích của đời người; chẳng dùng chiếm đoạt làm mục đích."

Danh ngôn: "Giúp người là căn bản của niềm vui"

Xưng tôn trưởng,	Xung người lớn,
Vật hô danh.	Đừng gọi tên.
Đối tôn trưởng,	Trước người lớn,
Vật hiện năng.	Không tự khoe.
Lộ ngộ trưởng,	Đang đi đường, gặp người lớn,
Tật xu ấp.	Liền kính chào.
Trưởng vô ngôn,	Nếu người lớn, chưa mở lời,
Thoái cung lập.	Đứng lắng chờ.
Kỵ hạ mã,	Gặp người già, đang đi bộ,
Thừa hạ xa.	Liền xuống ngựa, hoặc xuống xe.
Quá do đãi,	Đến hỏi thăm, tiễn già đi,
Bá bộ dư.	Hơn trăm bước, ta mới đi.

Xưng hô bậc trưởng bối (người lớn) không được gọi thẳng tên của họ, phải khiêm tốn lễ phép, không nên tự khoe khoang tài năng của mình, trên đường đi gặp người lớn, bước tới hỏi thăm, nếu trưởng bối không có điều gì nói với chúng ta thì nhường đường cho họ đi. Bất luận khi cỡi ngựa hay ngồi xe, trên đường gặp trưởng bối nên dừng lại chào hỏi.

Trưởng giả lập,	Người lớn đứng,
Âu vật tọa.	Trẻ khoan ngồi.
Trưởng giả tọa,	Người lớn ngồi,
Mạng nãi tọa.	Trẻ mới ngồi.
Tôn trưởng tiền,	Trước người lớn,
Thanh yếu đê.	Tiếng nhu hòa.
Đê bất văn,	Tiếng nhỏ quá,
Khước phi nghi.	Cũng không nên.
Tiến tất xu,	Xa gặp già, nhanh tới trước,
Thối tất trì.	Khi rời bước, không vội vàng.
Vấn khởi đối,	Khi trả lời,
Thị vật di.	Nên nhìn thẳng.

Khi đi cùng với người lớn, người lớn đứng ta phải đứng theo, không thể tự mình ngồi xuống, chờ người lớn ngồi xong gọi chúng ta mới nên ngồi.

Nói chuyện với người lớn âm thanh nhu hòa vừa vặn, đừng quá nhỏ tiếng mà khiến người khác không nghe được.

Có việc cần đến trước mặt người lớn, bước đi nhanh nhẹn, lui về thì nhẹ nhàng hơi chậm rãi. Khi người lớn hỏi chuyện, phải chuyên chú lắng nghe, không nên nhìn đông ngó tây, như vậy tỏ ra thiếu lễ phép.

Sự chư phụ,	Chăm sóc cậu, chú hay bác,
Như sự phụ.	Như cha ruột.
Sự chư huynh,	Chăm sóc anh họ chú bác,
Như sự huynh.	Như là anh ruột của mình.

Đối xử với chú bác, phải cung kính hiếu thuận giống như cha ruột của chính mình. Đối với anh chị em họ thì kính nể thương yêu như chị em ruột thịt.

CÂN

(Cẩn thận trong đời sống hằng ngày) (1)

Triều khởi tảo,	Dậy sớm hơn,
Dạ miên trì.	Ngủ trễ hơn.
Lão dị chí,	Già chóng tới,
Tích thử thời.	Quý thời gian.
Thần tất quán,	Sáng rửa mặt,
Kiêm thấu khẩu.	Và đánh răng.
Tiện nịch hồi,	Vệ sinh xong,
Tiếp tịnh thủ.	Phải rửa tay.

Dịch giải:

Bốn phận làm con phải dậy sớm, cần siêng năng đừng để thời gian luống qua một cách vô ích, nếu thường ngủ trễ hoặc thức khuya chẳng những có hại đến sức khỏe mà còn ảnh hưởng đến sự nghỉ ngơi và công việc làm hằng ngày. Năm tháng không chờ ai, phải biết trân quý tuổi thanh xuân. (tuổi trẻ không nỗ lực, lúc về già sẽ đau lòng hối hận).

Buổi sáng sau khi thức dậy, phải rửa mặt, đánh răng, súc miệng cho tinh thần sảng khoái để bắt đầu một ngày mới tốt đẹp.

Sau khi đại tiểu tiện, nhất định phải rửa tay, tạo thành tập quán giữ gìn vệ sinh tốt, mới bảo vệ được sức khỏe. Để tránh bịnh nhiễm trùng đường ruột, phải biết cách rửa tay: *lòng bàn tay, giữa các ngón tay phải kỳ rửa kỹ càng*.

Quán tất chánh,	Khi đội mũ, phải ngay ngắn
Nữu tất kết.	Cài nút áo, cho chỉnh tề
Miệt dữ lý,	Vớ với giày
Câu khẩn thiết.	cho đồng bộ
Trí quán phục,	Đặt quần áo
Hữu định vị.	Nơi cố định
Vật loạn đốn,	Chớ bừa bãi
Chí ô uế.	Làm dơ bẩn

Dung mạo và y phục cần sạch sẽ chỉnh tề, mũ phải đội cho ngay ngắn, nút áo quần phải gài cho đàng hoàng, mang vớ hai bên phải đồng đều, dây giầy phải buột chặt, nếu không thì dễ bị vấp ngã, mọi sự ăn mặc nên giữ nét đoan trang.

Sau khi về nhà, áo, mũ, giầy, vớ đều phải để vào chỗ cố định, để tránh nhơ bẩn rối loạn, khi cần dùng đến không phải tốn nhiều thời giờ đi tìm. (phải tập từ những việc nhỏ sau đó mới làm tốt được những việc lớn, tạo thành một tập quán tốt trong sinh hoạt. Đó là phân nửa của thành công)

Y qúy khiết,	Mặc quần áo, quý ở sạch,
Bất quý hoa.	Không phải ở, chỗ đắt giá.
Thượng tuần phần,	Trên phù hợp, thân phận mình ,
Hạ xưng gia.	Dưới phù hợp, tập quán nhà.
Đối ẩm thực,	Việc ăn uống,
Vật giản trạch.	Chớ kén lựa.
Thực thích khả,	Ăn vừa đủ,
Vật quá tắc.	Chớ quá no.
Niên phương thiếu,	Tuổi còn trẻ,
Vật ẩm tửu.	Chớ uống rượu.
Ẩm tửu túy,	Uống rượu say,
Tối vi xú.	Dễ làm xấu.

Ī

Áo quần quí ở chỗ sach sẽ, không quí ở chỗ đắc tiền

hay nhãn hiệu sang trọng. Ăn mặc phải thích hợp theo từng trường hợp và thân phận của mình, càng phải phù hợp tình trạng kinh tế gia đình (không nên vì sĩ diện, lại không nên bị cái tâm ưa thích vinh hoa giả tạo làm chủ, tiêu xài không đúng chỗ tức là hoang phí).

Hằng ngày ăn uống phải chú ý quân bình dinh dưỡng, ăn nhiều rau cải trái cây, ít ăn thịt, đừng kén chọn, không nên chỉ dùng một loại thức ăn ba bữa ăn chỉ cần đủ

Uống rượu là có hại cho sức khỏe, phải tôn trọng luật pháp, thanh thiếu niên chưa tới tuổi trưởng thành không được uống rượu. Người thành niên uống rượu cũng không nên quá liều lượng, hãy xem người say rượu lời nói điên cuồng, bao nhiêu tật xấu đều lộ rõ, gây nên nhiều điều thị phi.

Những chứng bịnh của thời đại văn minh hiện nay như: ung thư, tiểu đường đa số là vì dinh dưỡng quá nhiều hoặc mất quân bình mà tạo nên.

Cần lưu ý những thực phẩm quá nhiều sự chế biến tinh vi, đều có thêm vào chất hóa học, gây tổn hại cho sức khỏe, không thích hợp cho việc ăn uống.

Bộ tòng dung,	Khi đi đứng,
Lập đoan chánh.	Phải đoan trang và nhẹ nhàng.
Ấp thâm viên,	Lưng cong xuống, khi thi lễ,
Bái cung kính.	Bái với tâm, thật cung kính.
Vật tiễn vực,	Đừng đạp chân, trên ngạch cửa,
Vật bả ỷ.	Không nên dựa, đứng một chân.
Vật ky cứ,	Khi ngồi ghế, chớ dang rộng,
Vật diêu bệ.	Duổi thẳng chân, hoặc lắc mình.

Khi đi, chân bước thong thả thận trọng, không vội vàng hối hả, khi đứng cho ra vẻ đứng, đầu ngực ngay thẳng với tinh thần tỉnh táo, không nên khom lưng cúi đầu ủ rũ (đứng như tùng, đi như gió, ngồi như chuông, nằm như cung).

Khi hỏi thăm người khác, bất luận là cúi đầu chào hoặc chấp tay đều phải chân thành và cung kính, không thể qua loa cho xong việc, khi bước vào nhà, chân không nên đạp lên ngạch cửa, thân thể không nghiêng lệch trong lúc đứng, cũng như không duỗi chân run đùi trong khi ngồi. Những cử chỉ như vậy dễ tỏ ra thái độ ngạo mạn, không đứng đắn và làm mất đi phong cách của người quân tử.

Hoãn yết liêm,	Kéo màn cửa, nên nhẹ nhàng
Vật hữu thanh.	Chớ gây ra, tiếng ồn ào.
Khoan chuyển loan,	Khi quẹo góc, chừa khoảng trống
Vật xúc lăng.	Chớ quẹo sát, bị đụng đau
Chấp hư khí,	Bưng vật nhẹ, rỗng bên trong
Như chấp doanh.	Cẩn thận như, bưng vật đầy
Nhập hư thất,	Vào nhà trống,
Như hữu nhân.	Phải xem như, đang có người
Sự vật mang,	Lúc làm việc, chớ hối hả
Mang đa thác.	Vì hối hả, dễ làm sai
Vật úy nan,	Chớ ngại khó,
Vật khinh lược.	Chớ xem thường
Đấu náo trường,	Chỗ đánh nhau,
Tuyệt vật cận.	Tuyệt không gần
Tà phích sự,	Việc tà quấy,
Tuyệt vật vấn.	Tuyệt không hỏi

Dich giải:

Khi bước vào phòng, dù kéo màn hay mở cửa, động tác đều phải từ tốn nhẹ nhàng tránh gây tiếng động, khi đi trong phòng hoặc lúc quay mình đổi hướng, nên cẩn thận đừng đụng phải đồ vật và góc cạnh, để tránh khỏi bị thương.

Khi cầm đồ trong tay dù nhẹ hay nặng phải cẩn thận để tránh rơi xuống đất và bị vỡ.

Khi đi vào phòng dù không có người trong đó, vẫn phải xem như có, không nên tùy tiện.

Làm việc không nên vội vàng hấp tấp bởi vì trong lúc hối hả dễ làm sai, cũng không nên do dự sợ khó khăn mà lùi hước, càng không nên làm một cách cẩu thả qua loa

cho xong chuyên.

Phàm những nơi không tốt dễ gây nên việc cãi cọ, đánh nhau như là cờ bac, sắc tình phải manh dan khước từ và lánh xa để tránh ảnh hưởng không tốt.

Những việc tà ác, hạ lưu, hoang đãng không đạo đức phải cự tuyệt. không nghe. không nhìn. không hiểu kỳ đeo ι bi ô nhiễm. hỏi, để tránh

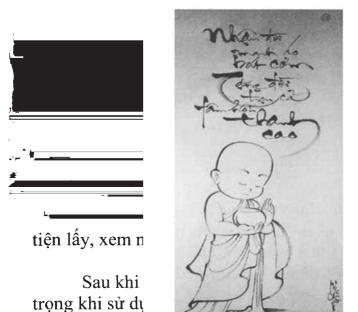

Tương nhập môn,	Vào nhà ai,
Vấn thục tồn.	Phải hỏi trước.
Tương thượng đường,	Bước vào cửa,
Thanh tất dương.	Phải lên tiếng.
Nhân vấn thùy,	Chủ nhà hỏi,
Đối dĩ danh.	Liền nói tên.
Ngô dữ ngã,	Chớ ấm ớ,
Bất phân minh.	Khiến cho chủ, không biết ai.
Dụng nhân vật,	Mượn đồ dùng,
Tu minh cầu.	Phải thông qua, chủ đồng ý.
Thảng bất vấn,	Nếu không hỏi,
Tức vi thâu.	Xem như trộm.
Tá nhân vật,	Mượn đồ dùng,
Cập thời hoàn.	Trả đúng lúc.
Hậu hữu cấp,	Sau mượn nữa,
Tá bất nan.	Được dễ dàng.

Trước khi đi vào nhà, phải hỏi: "Có ai không?" không nên mạo muội đi vào. Trước khi bước vào phòng khách, phải cất cao tiếng cho người trong nhà biết có người đến.

Nếu người trong nhà hỏi: "Ai đó?" liền nói tên của mình ra, chớ có nói "Tôi ..tôi..." khiến chủ nhà không biết "tôi" này là ai?

Mượn đồ của người khác dùng, nhất định phải nói

gấp cần dùng c

5, phải biết quílày khi có việcl dễ dàng hơn.

TÍN

(1)

Phàm xuất ngôn,	Khi nói chuyện,
Tín vi tiên.	Tín đi đầu.
Trá dữ vọng,	Không thể được,
Hề khả yên.	Nói lời xạo.
Thoại thuyết đa,	Nói nhiều lời,
Bất như thiểu.	Chẳng bằng ít.
Duy kỳ thị,	Nói lời thật,
Vật nịnh xảo.	Chớ nói dối.
Gian xảo ngữ,	Hoặc nói xảo,
Uế ô từ.	Lời nhơ bẩn.
Thị tĩnh khí,	Thói quen xấu,
Thiết giới chi.	Nhất định tránh.

Dịch giải:

Mở miệng nói chuyện, phải lấy chữ tín làm đầu, một khi đã nhận lời thì nhất định phải giữ lời hứa, những việc ngoài khả năng của ta không nên hứa suông, càng không thể dùng lời nói khéo để lừa bịp người khác.

Luận ngữ: "lời nói với bạn bè phải có uy tín, chữ tín gần kề với chữ nghĩa, nói xong phải thực hành. Lời hứa hẹn phải hợp tình hợp lý mới có thể thực hiện".

Nói nhiều không bằng nói ít, nói ít không bằng nói lời tốt. Nói chuyện cần phải đúng chỗ đúng lúc, chuyện gì đáng nói nên nói, không đáng nói tuvêt đối không nói.

Làm người, xử thế phải thận trọng trong lời nói và hành động, nội dung trong câu chuyện phải thực tế. Đừng dùng lời ngon ngọt nghe hay mà không đáng tin cậy.

Lời gian dối, lời nói để tiện và thô lỗ của kẻ lưu manh ngoài đường, đều phải tránh đừng để bị ô nhiễm.

Trong Luận ngữ, Khổng Tử nói: "Quân tử không lanh về lời nói, nhưng nhạy bén trong việc làm".

Kiến vị chân,	Nếu không là, chính mắt thấy,
Vật khinh ngôn.	Chớ vội nói.
Tri vị đích,	Khi chưa rõ,
Vật khinh truyền.	Chớ rao truyền.
Sự phi nghi,	Việc không hợp,
Vật khinh nặc.	Chớ có vội, nhận lời ngay.
Cẩu khinh nặc,	Vội nhận lời,
Tiến thối thác.	Làm hoặc không, cũng đều sai.
Phàm đạo tự,	Khi nói chuyện
Trọng thả thư.	Nói điểm chính, và rõ ràng.
Vật cấp tật,	Không nói nhanh,
Vật mô hồ.	Hoặc mơ hồ.
Bỉ thuyết trường,	Không nói chuyện,
Thử thuyết đoản.	Đúng hay sai, của người khác.
Bất quan kỷ,	Không phải là, chuyện của mình,
Mạc nhàn quản.	Chớ xen vào.

Dich giải:

Bất luận việc gì, khi chưa biết rõ sự thật, không nên vội phát biểu ý kiến, hoặc tùy ý loan tin, để tránh gây hậu quả không tốt. Lời đồn nhảm đình chỉ ở người có trí, không bị lời đồn nhảm lợi dụng.

Những việc bất nghĩa vô lý, không nên nhận lời một cách dễ dàng, nếu không sẽ khiến chúng ta rơi vào hoàn cảnh thật khó xử, bởi vì làm thì không đúng, không làm thì lại không được. Khiến cho ta tiến thoái lưỡng nan.

Lời nói rõ ràng chậm rãi, Không nhanh không chậm, càng không mơ hồ khó nghe.

Gặp phải người khác đến nói chuyện thị phi, nghe cho qua chuyện, cần có trí tuệ phán đoán, không nên bị ảnh hưởng, dính dáng vào vòng thị phi, việc không liên quan với mình không cần để ý.

26

Kiến nhân thiện,	Thấy người tốt,
Tức tư tề.	Nên bắt chước,
Tung khứ viễn,	Nay chưa được,
Dĩ tiệm tế.	Mai sẽ được.
Kiến nhân ố,	Thấy người ác,
Tức nội tỉnh.	Tự xét mình,
Hữu tắc cải,	Có thì sửa,
Vô gia cảnh.	Không thì tránh.

Khi nhìn thấy những ưu điểm hoặc nghĩa cử thiện lành của người khác, liền phải nghĩ tới học tập bắt chước theo, cho dù khả năng trước mắt vẫn còn xa kém, cũng phải hạ quyết tâm dần dần làm theo.

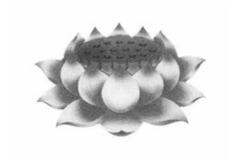
Khi thấy khuyết điểm hoặc hành vi bất lương của người khác, phải tự xét mình và phản tỉnh, xem mình có những điểm như vậy không, nếu có thì sửa, nếu không thì cố gắng hơn.

Khổng Tử nói: "Trong ba người đồng hành ắc có người là thầy của ta, chọn người thiện lành mà bắt chước, để sửa đổi điều bất thiện ở nơi ta".

Duy đức học,	Khi học vấn, cùng đạo đức.
Duy tài nghệ.	Với tài nghệ,
Bất như nhân,	Không bằng người,
Đương tự lệ.	Phải tự nhủ, cố gắng thêm.
Nhược y phục,	Nếu quần áo,
Nhược ẩm thực.	Hoặc ăn uống,
Bất như nhân,	Không bằng người,
Vật sinh thích.	Chớ sanh lòng, tự mặc cảm.

Mỗi người cần phải xem trọng về mặt bồi dưỡng phẩm đức, học vấn và tài năng kỹ nghệ của mình, nếu cảm thấy có chỗ không bằng người, nên tự khích lệ và cố gắng tiến lên.

Đối với ăn, mặc bề ngoài, giả như không thể bằng được với người khác, không cần thiết phải bận tâm, càng không nên tự ty mặc cảm buồn rầu.

Văn quá nộ,	Nghe lời chê, liền nổi giận,
Văn dư lạc.	Nghe lời khen, vội vui mừng,
Tổn hữu lai,	Những bạn xấu, sẽ gần ta,
Ích hữu khước.	Những bạn tốt, sẽ lánh xa.
Văn dự khủng,	Nghe lời khen, lòng dè dặt,
Văn quá hân.	Bị phê bình, lại thấy vui,
Trực lượng sĩ,	Sẽ có người, đạo đức tốt,
Tiệm tương thân.	Dần dần đến, làm bạn ta.

Nếu nghe người khác nói đến khuyết điểm của mình liền tức giận, nghe người khen ngợi thì vui thích lắm, như vậy chỉ có người xấu tới làm bạn với ta, những người bạn tốt sẽ xa lánh.

Ngược lại, nếu nghe người khác tán thán, chẳng những không dương dương tự đắc mà còn biết tự phản tỉnh, e rằng mình làm chưa đủ tốt, tiếp tục cố gắng hơn nữa.

Khi bị người phê bình khuyết điểm, chúng ta không những không tức giận, mà còn vui vẻ chấp nhận, như vậy người chánh trực thành tín sẽ dần dần ưa mến thân cận với chúng ta.

Vô tâm phi,	Làm việc lỗi, do vô ý,
Danh vi thác.	Đó chỉ là, sai lầm thôi.
Hữu tâm phi,	Nếu cố ý,
Danh vi ố.	Đó là tội.
Quá năng cải,	Lỗi biết sửa,
Quy ư vô.	Sẽ hết lỗi.
Thảng yểm sức,	Cố che đậy,
Tăng nhất cô.	Tội gấp đôi.

Những lỗi lầm vô tình vi phạm gọi là sai. Nếu biết mà cố tình vi phạm thì là tội ác. Biết sai mà chịu sửa đổi là hành vi của người dũng cảm, những điều sai lầm sẽ từ từ giảm bớt và tiêu mất. Đừng vì sĩ diện mà bướng bỉnh không chịu nhận lỗi còn tìm cách che dấu nữa, như vậy đã sai rồi càng sai thêm.

Khổng Tử nói:

"Biết lỗi chịu sửa, thiện lành không gì bằng!"

Lại nói: "người biết hổ then là kẻ dũng"

PHIÉM ÁI CHÚNG

(Thương yêu mọi người một cách bình đẳng)
(1)

Phàm thị nhân,	Phàm là người,
Giai tu ái.	Phải thương nhau.
Thiên đồng phúc,	Cùng ở chung, một không gian
Địa đồng tải.	Một địa cầu.

Dịch giải:

Nếu là người tức là đồng loại, không nên phân biệt quần tộc, màu da, tín ngưỡng tôn giáo mà phải tương thân tương ái.

Vạn vật đều do Trời đất sanh ra, không nên chia rẽ, phải hợp tác giúp đỡ lẫn nhau mới có thể duy trì mạng sống chung để cùng nhau sống trong sự phồn vinh.

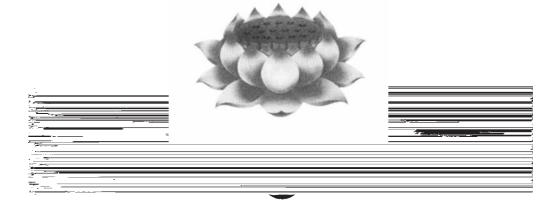
Tôn Trung Sơn nói: "Loài vật lấy cạnh tranh làm mục đích. Loài người lấy sự hợp tác giúp đỡ làm mục tiêu"

Hạnh cao giả,	Người đạo đức, lý tưởng cao,
Danh tự cao.	Danh vọng cũng tự nhiên cao.
Nhân sở trọng,	Chỗ mọi người đều xem trọng,
Phi mạo cao.	Chẳng phải là tướng bên ngoài.
Tài đại giả,	Người có tài đức xuất chúng,
Vọng tự đại.	Danh vọng sẽ tự nhiên lớn,
Nhân sở phục,	Khiến người phục,
Phi ngôn đại.	Chẳng phải là, ăn nói to.

Người có đức hạnh cao thượng, danh vọng tự nhiên vượt bực. Mọi người kính trọng họ vì đức hạnh của họ, không phải vì bề ngoài và dung mạo của họ.

Người có tài năng, thường xử lý sự việc tài giỏi vượt mức hơn người, danh vọng tự nhiên nổi bật, sở dĩ được mọi người mến mộ và bội phục, là do khả năng làm việc của họ, chẳng phải vì họ khéo nói khoác.

Kỷ hữu năng,	Nếu tự mình, có tài năng.
Vật tự tư.	Chớ ích kỷ.
Nhân sở năng,	Đối với người, có tài năng.
Vật khinh tỉ.	Chớ khinh khi, và hủy báng.
Vật siểm phú,	Không nịnh hót, kẻ giàu có,
Vật kiêu bần.	Không xem thường, người nghèo khó.
Vật yếm cố,	Quen bạn bè, chớ bỏ cũ
Vật hỷ tân.	Đừng chuộng mới
Nhân bất nhàn,	Khi bạn bận,
Vật sự giảo.	Chớ quấy nhiễu.
Nhân bất an,	Khi gặp người, tâm bất an,
Vật thoại nhiễu.	Chớ nói lời, làm phiền thêm.

Khi bạn có khả năng phục vụ quần chúng, không nên ích kỷ, tiếc rẻ chỉ biết nghĩ đến cá nhân mình.

Đối với tài ba của người khác, phải biết học hỏi, thưởng thức và tán thán, không nên phê bình ganh ghét và phỉ báng.

Không nên nịnh hót người giàu có, cũng chẳng nên phách lối tự cao tự đại đối với người nghèo hoặc khinh khi ho.

Không nên chuộng mới quên cũ, đối với bạn bè cũ phải biết trân quí, đừng nên tham luyến bạn mới hoặc đồ mới.

Thấy người đang bận rộn, không nên đến quấy rầy họ, khi thấy tâm trạng người khác không vui đừng đến nói nhảm để phá rối và tăng thêm phiền não bất ổn cho người ta.

Nhân hữu đoản, Thiết mạc yết.	Nếu người có chỗ không đúng, Tuyệt đối không khơi rộng thêm	
NII 4 . 1,22 4.	17:4 1/ 4/ 2 1/11/	
4		
	Ţ	
1 =		
•		
■ □====================================		
še		

Phàm thủ dư,	Phàm là lấy, hay là cho.
Quý phân hiểu.	Phải biết rõ, chỗ khác biệt.
Dư nghi đa,	Cho ra nhiều,
Thủ nghi thiểu.	Tốt hơn nhận.
Tương gia nhân,	Khi nhờ bạn, làm việc gì.
Tiên vấn kỷ.	Phải tự hỏi, mình thích không.
Kỷ bất dục,	Mình không thích,
Tức tốc dĩ.	Chớ buộc người.
Ân dục báo,	Ân phải trả,
Oán dục vong.	Oán phải quên,
Báo oán đoản,	Báo oán ngắn,
Báo ân trường.	Báo ân dài.

Dịch giải:

Đối với tài vật trong việc lấy và cho nhất định phải phân minh rõ ràng, thà nhường cho người khác nhiều, tự mình lấy ít một chút, như vậy mới có thể rộng kết thiện duyên và hòa thuận chung sống với mọi người.

Trước khi nhờ người khác làm giúp việc gì cho mình, phải tự hỏi xem nếu như mình là họ, mình có vui vẻ chấp nhận hay không, nếu chính mình cũng không thích, thì không nên nhờ người khác.

Khổng Tử nói: "Những gì mình không muốn, thì đừng cho người khác. Phải đặt mình vào hoàn cảnh của người khác mà suy nghĩ".

Thọ ơn phải luôn nghĩ đến việc đáp đền, người khác có lỗi với ta nên rộng lượng bỏ qua, những chuyện oán hận bất bình không nên giữ mãi trong lòng, việc gì đã qua rồi thì thôi.

"Không nên ôm giữ trong lòng để tự trừng phạt mình, tự làm khổ mình"

On đức của người khác đối với chúng ta thì luôn ghi nhớ để tìm cách đền ơn.

Đãi tì bộc,	Đối xử với, kẻ tôi tớ.	
பிழ் வர் சீவா	Phải tổ rõ nateài the cách và đoạn trang	ļ
<u>p</u> ⊒		
•		
<u>.</u>		
7		
	· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
		
	1	
1		
/r. , _/-		
·		
<u></u>		
· · · · · · · · · · · · · · · · · · ·		
. — . — . — . — . — . — . — . — . — . —	<u> </u>	

THÂN NHÂN

Đồng thị nhân,	Phàm là người,
Loại bất tề.	Tuy khác loại,
Lưu tục chúng,	Người phàm nhiều,
Nhân giả hi.	Người tốt ít.
Quả nhân giả,	Kẻ nhân đức,
Nhân đa úy.	Người kính nể.
Ngôn bất húy,	Lời nói ngay,
Sắc bất mị.	Chẳng nịnh hót,

Thân cận được với người có nhân đức, học hỏi theo họ mới là điều tốt không gì bằng, bởi vì họ có thể giúp chúng ta mỗi ngày tăng trưởng đức hạnh, lỗi lầm sẽ từ đó mà giảm dần.

Nếu không chịu thân cận với người quân tử, nhân đức thì vô cùng tai hại vì kẻ tiểu nhân sẽ có cơ hội nhân đó mà đến thân cận với ta, ngày tháng chất chồng lời nói cử chỉ của chúng ta đều bị ảnh hưởng và dẫn đến sự thất bại trong cả một cuộc đời.

"Gần mực thì đen, gần đèn thì sáng"

DƯ LỰC HỌC VĂN

(Khi làm tốt bổn phận của mình rồi, dư giờ thì nghiên cứu học tập thêm văn học nghệ thuật để tự nâng cao phẩm chất tinh thần)

(1)

Bất lực hành,	Học không hành,
Đản học văn.	Chỉ chuyên học,
Trưởng phù hoa,	Tăng phù phiếm,
Thành hà nhân ?	Thành người gì ?
Đản lực hành,	Nếu chỉ hành,
Bất học văn.	Không học thêm,
Nhẩm kỷ kiến,	Tự cho ý của mình đúng,
Muội lý chân.	Người như vậy, khó nhận rõ, việc đúng sai

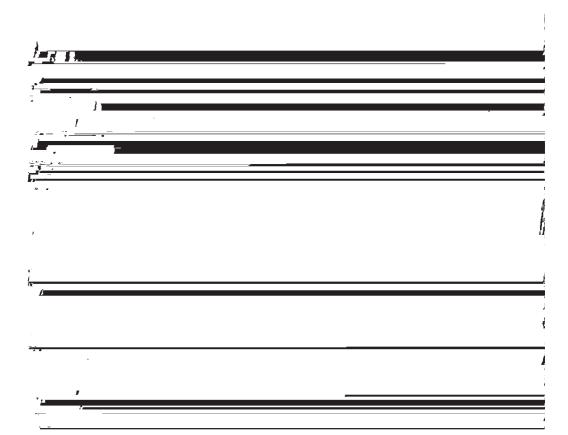
Dịch giải:

Nếu không thực hành tốt sáu chữ: Hiếu, Đễ, Cẩn, Tín, Phiếm ái chúng, Thân nhân. (Tạm dịch: hiếu thuận với cha mẹ, thương yêu anh chị em, tập tánh cẩn thận, gìn giữ chữ tín, yêu thương mọi người, thân cận với người nhân đức.)

Đọc thư pháp,	Khi đọc sách, phải chú trọng,
Hữu tam đáo.	Ba điểm chính,
Tâm nhãn khẩu,	Tâm mắt miệng,
Tín giai yếu.	Phải tập trung.
Phương đọc thử,	Khi bắt đầu, đọc một quyển,
Vật mô bỉ.	Tâm đừng nghĩ, thêm sách khác,
Thử vị chung,	Quyển sách nầy, chưa đọc xong,
Bỉ vật khởi.	Đừng vội đi, đọc sách khác.
Khoan vi hạn,	Cần cho mình, giờ rộng rãi, để học tập.

ľ

Trong lúc hoạch định thời gian để học, có thể thong thả một chút, khi thật sự bắt đầu rồi thì phải dụng công nghiêm ngặt, chấp hành nghiêm chỉnh, không được lười biếng giải đãi. Một khi công phu tích lũy thâm sâu theo ngày tháng, những điểm chướng ngại, những khó khăn nghi ngờ trước đây sẽ được thông suốt hết.

Trong khi cầu học nếu trong lòng có nghi vấn, phải ghi chép lại ngay, một khi có cơ hội liền thỉnh giáo với thầy tốt bạn lành, nhất định phải tìm hiểu rõ ràng, chính xác ý nghĩa thật sự của nó.

" Không nên hổ thẹn khi hạ mình để hỏi người."

Phòng thất thanh,	Phòng sạch sẽ,
Tường bích tịnh.	Tường vách sạch,
Cơ án khiết,	Bàn chỉnh tề,
Bút nghiễn chánh.	Bút mực ngay.
Mặc ma biến,	Nếu cây mực, nghiên một bên,
Tâm bất đoan.	Chứng tỏ bạn, tâm không yên.
Tự bất kính,	Nếu viết chữ, không đàng hoàng,
Tâm tiên bịnh.	Tâm của bạn, không bình thường.
Liệt điển tịch,	Các sách vở, khéo xếp loại,
Hữu định xứ.	Để ngay ngắn, nơi cổ định.
Độc khán tất,	Khi học xong,
Hoàn nguyên xứ.	Hoàng chỗ cũ,
Tuy hữu cấp,	Tuy gấp gáp,
Quyển thúc tề.	Cũng phải cần, xếp kỹ lại.
Hữu khuyết hoại,	Sách bị rách,
Tựu bổ chi.	Tu sửa ngay.
Phi thánh thư,	Nếu không phải, sách tốt lành,
Bính vật thị.	Vứt bỏ đi, không nên đọc,
Tế thông minh,	Bởi sách nầy, làm hư hại,
Hoại tâm trí.	Sự thông minh, tâm trí ta.
Vật tự bạo,	Đừng tự chê,
Vật tự khí.	Đừng tự đọa,
Thánh dữ hiền,	Thánh và Hiền (nhân),
Khả tuần chí.	Ai cũng sẽ, dần dần đạt.

Dịch giải:

Phòng học phải yên tịnh ngăn nắp, tường vách phải giữ gìn sạch sẽ, khi đọc sách, những dụng cụ như giấy bút mực nên để đúng chỗ cho ngay ngắn, mọi thứ đều chỉnh

tề trật tự. Như vậy mới có thể yên tâm thoải mái ngồi đọc.

Người xưa viết chữ bằng bút lông, trước khi viết phải mài mực, nếu tâm không an, cây mực sẽ bị lệch.

Nếu chữ viết nghiêng lệch không ngay thẳng, chứng tỏ lòng của bạn bồn chồn không an, tâm không định.

Sách vở bài tập phải phân loại, sắp xếp theo thứ tự ngay hàng thẳng lối và để ở một nơi cố định, khi đọc xong phải trả về chỗ cũ.

Dù có việc gấp cũng phải thu xếp sách vở đàng hoàng rồi mới đi. Sách vở là kết tinh của trí tuệ. Nếu có chỗ bị hư hao, liền tu bổ lại, hầu có thể giữ gìn một cách hoàn chỉnh.

Nếu không phải là tác phẩm ghi lại hành vi và lời nói của thánh hiền hoặc những loại sách có hại đến sức khỏe thân tâm, đều nên vứt bỏ không được đọc, hầu tránh thân tâm bị ô nhiễm, trí tuệ bị lu mờ, tâm huyết và ý chí trở nên suy nhược.

Khi gặp khó khăn hoặc trở ngại, đừng nản lòng và oán hận chán đời rồi nhìn thấy điều gì cũng chướng mắt.

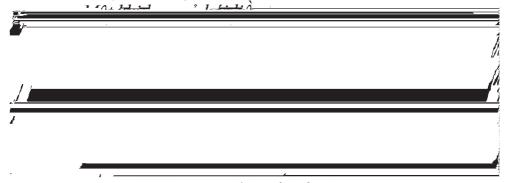
Mạnh Tử nói: "Thuấn hà nhân dã. Dư hà nhân dã. Hữu vi giả diệc nhược thị!" (Tạm dịch: Thuấn là ai? Dư là người nào? Kẻ có chí đều như Thuấn như Dư)

Thơ Đường có câu:

Khuyến quân mạc tích kim lu y, Khuyến quân tích thủ thiếu niên thời, Hoa khai kham chiết trực tu chiết, Mạc đãi vô hoa không chiết chi.

Tạm dịch:

Khuyên chàng đừng tiếc áo kim lu, Khuyên chàng thiếu thời nên tranh thủ,

Đừng chờ hoa rụng hái nhánh cây.

NAME OF SPONSOR

助印功德芳名

Document Serial No: 101489 委印文號:101489

書 名:越南文:弟子規 **Book** Serial No.**,書號:**VI194

N.T. Dollars:

9,000: 澳洲淨宗學會。

18,000: 佛陀教育基金會。

Total: N.T.Dollars 27,000; 3000 copies. 以上合計:台幣 27,000元; 恭印 3,000冊。

DEDICATION OF MERIT

May the merit and virtue
accrued from this work
adorn Amitabha Buddha's Pure Land,
repay the four great kindnesses above,
and relieve the suffering of
those on the three paths below.

May those who see or hear of these efforts generate Bodhi-mind, spend their lives devoted to the Buddha Dharma, and finally be reborn together in the Land of Ultimate Bliss.

Homage to Amita Buddha!

NAMO AMITABHA 南無阿彌陀佛

【 越南文:弟子規 】

財團法人佛陀教育基金會 印贈

台北市杭州南路一段五十五號十一樓

Printed and donated for free distribution by

The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation 11F., 55 Hang Chow South Road Sec 1, Taipei, Taiwan, R.O.C.

Tel: 886-2-23951198 , Fax: 886-2-23913415

Email: overseas@budaedu.org

Website:http://www.budaedu.org

This book is strictly for free distribution, it is not for sale.

KINH ẤN TỐNG KHÔNG ĐƯỢC BÁN Printed in Taiwan 3,000 copies;October 2012 VI194-10784